

نقشه راه کارگروه سلامت در حوادث غیر مترقبه

نقشه راه دبیرخانه سلامت در حوادث غیر مترقبه به منظور افزایش آمادگی و کاهش خطر پذیری حوزه سلامت در مقابل حوادث و بلایا شامل مراحل زیر می باشد:

این نقشه به منظور ارائه الگویی واحد بر اساس تجارب ملی (درس آموخته‌های حاصل از تجارب حوادث و بلایای قبلی) و بین‌المللی تدوین شده است. بر اساس مراحل این نقشه تمام دانشگاه‌های علوم پزشکی مسیر یکسانی را طی کرده و با برنامه‌ای واحد زمینه ارتقای آمادگی حوزه سلامت برای ارائه پاسخی مؤثر به حوادث و بلایا را فراهم می‌نمایند. کاهش مرگ‌ومیر، مصدومیت، معلولیت و آسیب مراکز بهداشتی درمانی، کاهش آسیب‌پذیری حوزه سلامت، افزایش ظرفیت‌ها در حوزه‌های عملکردی، تجهیزات و کارکنان و بازگشت سریع کارکردهای این حوزه به حالت معمول پس از پاسخ به حوادث از اهداف اصلی تدوین این نقشه است.

1. تشکیل کارگروه سلامت در حوادث غیر مترقبه و پدافند غیرعامل دانشگاهی بر اساس دستورالعمل ابلاغی دبیرخانه، صدور ابلاغ‌ها و ارسال به دبیرخانه

تشکیل کارگروه و مشخص کردن اعضای اصلی شامل رییس کارگروه (ریاست دانشگاه با ابلاغ استاندار)، دبیر (مدیر مرکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی دانشگاه) و رییس دبیرخانه (یکی از متخصصین مرتبط) و رییس کمیته‌های هفت‌گانه شامل بهداشت (معاون بهداشتی دانشگاه)، درمان (معاون درمان به‌عنوان رییس کمیته و جانشین رییس کارگروه)، آموزش (معاون آموزشی)، پژوهش (معاون تحقیقات و فناوری)، پشتیبانی (معاون توسعه و پشتیبانی)، غذا و دارو (معاونت غذا و دارو) و توانبخشی (یکی از متخصصین توانبخشی)

2. تدوین نقشه خطرپذیری منطقه تحت پوشش دانشگاه بر اساس الگوی ابلاغی دبیرخانه و با استفاده از ابزارهای ملی

اولین مرحله در تدوین هر برنامه‌ای به منظور آمادگی در مقابل حوادث و بلایا شناخت مخاطرات، آسیب‌پذیری‌ها و ظرفیت‌های حوزه سلامت با استفاده از ابزارهای بومی به منظور برآورد خطر است.

3. تدوین سناریوهای مرتبط بر اساس نتایج تحلیل خطر
تدوین سناریوهای بر اساس نتایج بررسی خطرات منطقه تحت پوشش، تجارب قبلی و پیش‌بینی مخاطرات آینده صورت می‌گیرد. سناریوها از عناصر اصلی نگارش برنامه‌ها و تمرین آن‌ها می‌باشند.

4. تدوین و راه‌اندازی سامانه هشدار اولیه بر اساس الگوی ابلاغی
سامانه هشدار اولیه ابزاری است جامع به منظور اطلاع‌رسانی به موقع خطر به افراد با زمان‌بندی مناسب. از ملزومات یک سامانه کارا هشدار اولیه شامل شناخت خطر، پایش خطر، اطلاع‌رسانی خطر و کسب آمادگی برای تأمین پاسخ مؤثر به خطر است.

5. طراحی، راه‌اندازی و فعال‌سازی مراکز هدایت عملیات دانشگاهی بر اساس الگوی ابلاغی
مرکز هدایت عملیات مکانی است فیزیکی که به منظور مدیریت و هماهنگی اطلاعات و منابع طراحی شده و زمینه را برای مشارکت کلیه سازمان‌های درگیر فراهم می‌کند.

6. تدوین برنامه آمادگی، پاسخ و برنامه عملیاتی بر اساس الگوی ابلاغی دبیرخانه

تدوین برنامه آمادگی به منظور افزایش ظرفیت‌ها، برنامه پاسخ به منظور مشخص کردن وظایف و منابع موردنیاز و برنامه عملیاتی به منظور تعیین کارکردهای اصلی حوزه‌های مختلف از اصول بسیار مهم مدیریت جامع سلامت در حوادث و بلایا است.

7. تدوین شرح وظایف کلیه افراد درگیر در چرخه مدیریت خطر خصوصاً پاسخ

تدوین شرح وظایف کلیه افراد درگیر بر اساس مخاطرات و سناریوهای محتمل بسیار مهم بوده و لازم است این شرح وظایف متناسب با وظایف معمول تنظیم گردد.

8. آموزش برنامه و شرح وظایف به کلیه افراد درگیر

تنظیم برنامه آموزشی در سطوح مقدماتی، میانه و پیش رفته به منظور آموزش برنامه‌ها و شرح وظایف افراد با الگوی یکسان کشوری از ضروریات کسب آمادگی و تربیت مدرسین محلی است.

9. طراحی سامانه فرماندهی حادثه در سطح ستاد دانشگاه و مراکز بهداشتی و درمانی

این سامانه باید بر اساس مخاطرات محتمل بوده برای هر جایگاه سه تا پنج نفر در نظر گرفته شده و آموزش‌ها و تمرین‌های مرتبط در خصوص شرح وظایف جایگاه داده شود. همچنین تدوین راهنمای پاسخ و برنامه ریزی از ضروریات این سامانه است.

10. برنامه‌ریزی جهت انجام تمرین برنامه‌های تدوین شده به صورت دوره‌ای (دورمیزی و عملیاتی) با هماهنگی

دبیرخانه مرکزی

برنامه ریزی برای انجام تمرین‌های دور میزی، عملیاتی محدود و عملیاتی جامع به منظور آموزش کارکنان، ارزیابی برنامه و توسعه ظرفیت‌ها است. این تمرین‌ها باید بر اساس سناریوهای حاصل از بررسی خطر صورت گیرد.

11. بازبینی برنامه بر اساس تجارب حاصل از تمرین

بازبینی برنامه به دنبال تمرین یا وقوع حوادث از ضروریات برنامه جامع پاسخ سلامت در حوادث و بلایا است که لازم است به‌طور منظم صورت گیرد.

12. ارزیابی دانشگاه‌های علوم پزشکی در خصوص مدیریت خطر از طریق شاخص‌های ابلاغی دبیرخانه کارگروه سلامت در

حوادث غیر مترقبه

هدف از شاخص‌ها، تبیین گام به گام اقدامات مورد انتظار از دانشگاه‌ها در برابر حوادث غیرمترقبه و پدافند غیرعامل بوده، 38 شاخص تهیه شده است که ملاک رتبه بندی دانشگاه‌ها در زمینه مدیریت خطر قرار خواهد گرفت. که در پایان هر سال قابل استفاده خواهد بود.

در خاتمه نقشه راه کارگروه لازم است در کل کشور بر اساس پروتکل واحد زیر نظر دبیرخانه کشوری بر اساس گایدلاین‌ها و پروتکل‌های ملی و بومی اجرا و نظارت شود. بر اساس این نقشه تدوین برنامه بر اساس الگوی ابلاغی دبیرخانه به‌طور یکسان بر اساس شرایط منطقه صورت می‌گیرد.